

Chci vědět, zda fyzické osoby, které prodávají les „na stojato“ těžební společností, jsou povinny zajistit i výsadbu nového lesa a jeho údržbu.

Jak mohou využít možnosti lesního hospodáře a jaké jsou přibližné náklady na tuto výsadbu a případně roční náklady na údržbu lesa?

Vlastník lesa s ním může v mezích zásad hospodaření stanovených zákonem nakládat jakkoliv, tj. jak sám, tak prodat někomu jinému – těžební společnosti. Nicméně vlastník/nájemce zůstává zodpovědný za plnění zákonných požadavků (kdyby těžební spol. vybočila ze smluvního vztahu, bude se na ní hojit soukromoprávními prostředky – žaloba).

Při hospodaření v lesích je třeba se řídit následujícím (podle rozsahu lesa apod.):

Lesní hospodářské plány jsou určeny pro potřeby vlastníků lesa, kteří také hradí náklady na jejich zpracování. Plány jsou vytvářeny zpravidla na 10 let.

Povinnost hospodařit podle lesního hospodářského plánu mají právnické osoby, kterým je svěřeno nakládání se státními lesy, ostatní právnické a fyzické osoby vlastníci více než 50 ha lesa v obvodu územní působnosti schvalujícího orgánu státní správy lesů jsou povinny zabezpečit zpracování lesních hospodářských plánů. Podle lesního hospodářského plánu mohou hospodařit též právnické a fyzické osoby vlastníci méně než 50 ha. Podrobnosti o lesním hospodářském plánování upravuje vyhláška č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování.

Závaznými ukazateli plánů (po jejich schválení příslušným orgánem) jsou maximální celková výše těžeb a minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostů. Pro státní lesy a lesy ve vlastnictví obcí je navíc závazným ukazatelem minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech nad 40 let věku. Ostatní údaje plánů jsou pouze doporučením pro vlastníka či nájemce lesa.■

Lesní hospodářské osnovy jsou určeny pro obecní a soukromé lesy o výměře menší než 50 ha, pokud si jejich vlastník nenechá zpracovat lesní hospodářský plán. Lesní hospodářské osnovy se zpracovávají obvykle na deset let se stejnou dobou platnosti v určeném území jako lesní hospodářské plány. Jejich zpracování zadává orgán státní správy lesů. Podrobnosti o zadávání, zpracování a součástech lesních hospodářských osnov, o jejich změnách, způsobu odvození závazných ustanovení osnov a způsobu převzetí vlastníkem lesa upravuje vyhláška č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování.

Zpracování osnov zadává a osnovy schvaluje příslušný správní úřad a náklady na zpracování hradí stát. Osnova se pro vlastníka stává závaznou tím, že ji protokolárně převezme. Pro vlastníky lesů je z osnovy závazným údaj o celkové výši těžeb a pro vlastníky lesů nad 3 ha též údaj o podílu melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu. Pokud vlastník odmítne osnovu převzít je při hospodaření v lese vázán zákonem, prováděcími předpisy a pokyny odborného lesního hospodáře. Ten a příslušný orgán státní správy lesa se řídí údaji obsaženými ve schválené osnově, zejména při vyřizování žádosti vlastníka lesa k těžbě dříví.

Při hospodaření v lesích je třeba dodržovat zákone stanovená pravidla při těžbě dříví.

Vlastník lesa je povinen **přednostně provádět těžbu nahodilou** tak, aby nedocházelo k vývinu, šíření a přemnožení škodlivých organismů. Pokud by v důsledku těžby nahodilé vznikla souvislá holina o výměře větší než 0,2 ha, je vlastník lesa povinen oznámit **provádění takové těžby nahodilé alespoň 14 dnů předem orgánu státní správy lesů.**

Těžba nahodilá se započítává do celkové výše těžeb (podle osnovy, plánu). Pokud by zpracováním těžby nahodilé byla překročena celková výše těžeb stanovená schváleným

plánem nebo převzatou osnovou, musí vlastník lesa požádat orgán státní správy lesů o změnu plánu nebo osnovy.

Zákon zakazuje provádět mytní těžbu v lesních porostech mladších 80 let, pokud orgán státní správy lesa nepovolí **výjimku**. Jinak lze tzv. úmyslnou těžbu v lese provádět v souladu se závaznými údaji lesního hospodářského plánu nebo převzaté osnovy.

Odborný lesní hospodář

Těžbu v lese, ve kterém vlastník lesa hospodaří bez schváleného plánu nebo bez protokolem o převzetí převzaté osnovy, lze provést jen **se souhlasem odborného lesního hospodáře**. Souhlas nelze odmítnout, není-li těžba v rozporu s ostatními ustanoveními tohoto zákona. Má-li těžba překročit 3 m³ na 1 ha lesa za kalendářní rok, musí vlastník lesa, jakož i ten, kdo koupil stojící lesní porost, i ten, kdo provádí těžbu, **předem písemně vyrozumět orgán státní správy lesů a doložit vyjádření příslušného odborného lesního hospodáře**. Pokud orgán státní správy lesů nesdělí osobě, která jej písemně vyrozuměla o záměru provést těžbu, své stanovisko do 30 dnů ode dne doručení vyrozumění, může tato osoba těžbu provést.

Z výše uvedeného je patrné, že požadavky na obnovu lesa jsou závazné v souvislosti s velikostí lesa, nikoliv vždy bez dalšího, pokud jde o povinnost obnovy lesa.

I přesto však platí obecné požadavky na hospodaření v lese (bez ohledu na plány); viz § 32 lesního zákona:

(1) Vlastník lesa je povinen provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les, zejména

a) zjišťovat a evidovat výskyt a rozsah škodlivých činitelů a jimi působených poškození důležitých pro pozdější průkaznost provedených opatření; při zvýšeném výskytu neprodleně informovat místně příslušný orgán státní správy lesů a provést nezbytná opatření,

b) preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů,

c) provádět preventivní opatření proti vzniku lesních požárů podle zvláštních předpisů. 21)

(2) Při vzniku mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lese (větrné a sněhové kalamity, přemnožení škůdců, nebezpečí vzniku požárů v období sucha apod.) je vlastník lesa povinen činit bezodkladná opatření k jejich odstranění a pro zmírnění jejich následků. Orgán státní správy lesů může vlastníku lesa nařídit tato opatření

a) zastavení jiných těžeb než těžeb nahodilých a zpracování těžeb nahodilých ve stanoveném rozsahu a termínu,

b) provedení ochranného zásahu směřujícího k zastavení šíření nebo k hubení škodlivých organismů,

c) zničení napadených semen a sazenic,

d) průkazné označování a evidenci vytěženého dřeva,

e) omezení nakládání se dřevem, semeny nebo sazenicemi lesních dřevin.

(3) Opatření uvedená v odstavci 2 může orgán státní správy lesů uložit též vyhláškou. 14) Jde-li o opatření v zájmu jiného než vlastníka lesa, rozhodne orgán státní správy lesů i o tom, kdo ponese náklady s tím spojené.

(4) Vlastníci lesů, uživatelé honitěb 6) a orgány státní správy lesů jsou povinni dbát, aby lesní porosty nebyly nepřiměřeně poškozovány zvěří.

(5) Vlastník lesa je povinen zvyšovat odolnost lesa a jeho stabilitu, zejména vhodnou druhovou skladbou dřevin a jejich rozmístěním v porostu, výchovou v mladých porostech, zakládáním zpevňovacích pásů na okraji i uvnitř lesních porostů, používáním vhodných způsobů a postupů obnovy a řazením sečí.

(6) Vlastník lesa je povinen hospodařit v lese tak, aby jeho činností nebyly ohroženy lesy sousedních vlastníků.

(7) Je zakázáno oplocovat les z důvodů vlastnických nebo za účelem omezení obecného užívání lesa (§ 19 odst. 1); to se netýká lesních školek, oplocení zřízeného k ochraně lesních porostů před zvěří a oplocení obor 6) nebo farmových chovů zvěře. 21a)

(8) Vlastník lesa je povinen chránit les před znečišťujícími látkami unikajícími nebo vznikajícími při jeho hospodářské činnosti. V lese je povinen používat výhradně biologicky odbouratelné oleje k mazání řetězů motorových pil a biologicky odbouratelné hydraulické kapaliny. Při ochraně lesních porostů je povinen dát přednost účinným technologiím šetřícím životní prostředí.

(9) Vyskytne-li se v okolí lesů nebo na skladech dříví některý ze škodlivých organismů v nadměrném množství, může orgán státní správy lesů uložit opatření k vyhubení těchto škodlivých organismů, nebo proti jejich rozšíření i právníckým a fyzickým osobám, které skladují dříví nebo užívají pozemky v okolí lesů.

(10) Ministerstvo stanoví právním předpisem podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa proti škodlivým činitelům.

Odpověď na výše uvedené otázky: Povinnost obnovy/výsadby + údržba lesa a jejich rozsah závisí na velikosti lesa a na tom, jakým plánem se činnost v lese řídí (do velikosti 3ha soukromého lesa je závazný v zásadě jen limit těžby; ten může být v osnově nebo vázán na činnost lesního hospodáře a stanovisko orgánu státní správy). Požadavky na obnovu a výchovu tak souvisí zejména s většími lesními celky, popř. plynou z obecných povinností (zejm. § 31 a 32 lesního zákona). Povinnosti k obnově/výsadbě nejsou tedy vázány na to, jakým způsobem k těžbě dochází (těží sám vlastník či prodá někomu k těžbě), ale na režimu hospodaření v lesích.

Náklady na hospodaření v lesích záleží na tom, dle jakého dokumentu se hospodaří a které závazné ukazatele je třeba dodržovat (těžba versus obnova). Lesní zákon sám odkazuje na různé dotační tituly.

Na stránkách Ministerstva zemědělství lze dohledat Závazná pravidla poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích v roce 2007 a způsobu kontroly jejich využití - Příloha č. 10 k zákonu č. 622/2006 Sb. včetně formulářů k žádostem o poskytnutí finančního příspěvku -

http://www.mze.cz/UserFiles/File/mze5000_les/16220%20dotace/pravidla_2007.pdf

Z toho ze dovozovat, že na ha lesa je obnova v nákladech desetitisíců. Pokud jde o těžbu, tak je to dáno tržními cenami.

Podrobné informace je třeba hledat u Min. zemědělství: <http://www.mze.cz/Index.aspx?deploy=2604&typ=2&ch=77&ids=2604&val=2604>, popř. Lesů ČR: <http://www.lesy.cz/cs/home.ep/> či statistická ročenka <http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/kapitola/10n1-06-2006-1500>.

Nicméně info o soukromých subjektech – vlastnících lesa o ceně za hospodaření nejsou povinně zveřejňovaným údajem.

JUDr. Tereza Tichá
Agentura Zelená domácnost
zelena.domacnost@ekolist.cz